

References

1. Adamenko, T.M. (2011), Characteristics of strategic costs management of an enterprise, *Economy. Management. Entrepreneurship*, no. 23 (II), pp. 100-106.
2. Shehda, A.V. (2006), *Ekonomika pidpriemstva* [Enterprise economy], textbook, Znannia, Kyiv, Ukraine, 614 p.
3. Kostetska, N.I. and Khopchan, M. I. (2012), Strategic cost management as resource of enterprise competitiveness, *Innovative Economy*, no. 5(31), pp. 81-86.
4. Pogorelov, Yu.S. (2006), "Choice and grounding of methods for enterprise costs management", Thesis abstract of Cand. Sc. (Econ.), 08.06.01, Institute of Industrial Economics, Donetsk, Ukraine, 20 p.
5. Fleisher, Craig S. and Bensoussan, Babette E. (2005), *Strategicheskii i konkurentnyye analiz. Metody i sredstva konkurentnogo analiza v biznese* [Strategic and Competitive Analysis. Methods and Techniques for Analyzing Business Competition], Moscow, Russia, 541 p.
6. Khrystenko, L.M. and Adamenko, T.M. "Approaches to definition the essence of strategic cost management of an enterprise", available at: http://vuzlib.com.ua/articles/book/34894-P%D1%96dkhodi_do_viznachennja_sutn/1.html (access date May 30, 2017).
7. Shank, John K. and Govindarajan, Vijay (1999), *Strategicheskoye upravleniye zatratami. Novyye metody uvelicheniye konkurentosposobnosti* [Strategic Cost Management: The New Tool for Competitive Advantage], Translated, ZAO "Business Micro", St.-Peterburg, Russia, 288 p.
8. Shulga, V.M. (2008), "The mechanism of strategic costs management of the enterprise in the competitive environment", Thesis abstract of Cand. Sc. (Econ.), 08.00.04, Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, Ukraine, 20 p.

Рецензент : д.е.н., професор Тернопільського національного економічного університету В.І. Гринчуцький

УДК 338: 620.92

Завербний А.С.,
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
зовнішньоекономічної та митної діяльності
Національний університет «Львівська політехніка»

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Zaverbny A.S.,
cand.sc.(econ.), assoc. prof., assistant professor at the
department of foreign economic and customs activities
Lviv Polytechnic National University

FACTORS OF INFLUENCE ON FORMING ORGANIZATIONAL DEVELOPMENT STRATEGY OF ENERGY ENTERPRISES

Постановка проблеми. Прийняттям Енергетичної стратегії 2030 р. [1] Україна зобов'язала всіх учасників енергетичного ринку адаптувати європейські методичні підходи до розроблення документів стратегічного управління та планування господарської діяльності з метою підвищення їх конкурентоспроможності на узгодженості пріоритетів державної політики у сфері енергетики. У цих умовах енергорозподільчі підприємства отримали виклик як один з ключових елементів енергетичної системи країни. Проблеми пріоритетності стратегій організаційного розвитку енергетичних підприємств пов'язані не лише з обмеженістю фінансових ресурсів, що необхідні для їх реалізації, але й низьким рівнем прогнозної результативності аналітико-статистичних показників сфер функціонування енергетичної інфраструктури. Тому використання методів стохастичного аналізу, що враховують специфіку функціонування розподільчої інфраструктури державного та приватного секторів господарювання, дало б змогу ідентифікувати кореляційні залежності від поєднання рівних факторів зовнішнього впливу та сформувані сценарії розвитку енергетичних підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування стратегій на енергетичних підприємствах є предметом досліджень таких науковців, як О.М. Суходолі [2], В.О. Баранніка [3], Н.І. Воропай [4], Р.З. Подольця, О.А. Дячука, М.Г. Чепелева [5-7], Б.С. Серебреннікова [8] та ін. Водночас вимоги до управління енергетичними підприємствами змінюються через зміну видів генерації, геополітичну нестабільність, підвищення екологічних вимог, політику енергозбереження. Це вимагає зміну підходів до формування сценаріїв розвитку учасників енергетичного ринку, які враховували їх динамічний характер та зменшення горизонту їх прогнозної результативності. Питання комплексного аналітико-статистичного дослідження всіх факторів впливу на формування стратегії організаційного розвитку енергетичних підприємств є складним завданням, оскільки поєднує як питання економічної безпеки підприємств енергетики, так і енергетичної безпеки країни, що і становить актуальність даного дослідження.

Постановка завдання. Метою дослідження є оцінювання рівня прогнозної результативності основних показників розвитку розподільчої інфраструктури енергетичних підприємств України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування стратегії організаційного розвитку енергетичних підприємств є складним динамічним процесом. Фактори зовнішнього середовища впливають передусім на якість прогнозів розвитку енергетичних підприємств. Зовнішнє середовище складається з таких груп факторів, як ресурсне забезпечення, політичне становище, науково-технічний прогрес, інфраструктурне забезпечення, соціальні фактори та економіко-екологічне становище. Високий рівень прогнозованості факторів зовнішнього середовища уможливорює реалізацію агресивної стратегії організаційного розвитку, що є індикатором високої інвестиційної привабливості енергетичного підприємства на міжнародних енергетичних ринках, і позитивно впливає на сталість економічної [9, с. 65] та енергетичної безпеки країни загалом.

Виконання вимог третього та підписання четвертого Енергетичних пакетів передбачає інтеграцію української енергетичної системи в європейську за рахунок приєднання розподільчих мереж технологіями Smart Grid. Експорт та імпорт електроенергії як кінцевого продукту більшості енергетичних підприємств України здійснюється через розподільчі потужності, що належать державним енергетичним компаніям та приватним фінансово-промисловим групам. Екстенсивний тип розвитку розподільчих мереж ідентифікує низький рівень інвестиційної привабливості для виходу європейських енергетичних операторів на український енергетичний ринок, що у поєднанні із відсутністю досвіду функціонування в умовах відкритого міждержавного енергетичного ринку дестабілізує узгоджені програми реконструкції, технічного переоснащення та нового будівництва об'єктів електроенергетики. Формування стратегії організаційного розвитку енергетичних підприємств повинно ґрунтуватися на об'єктивних даних щодо розвитку основних факторів впливу, які мають різну валентність відповідно до прогнозних векторів розвитку.

Ідентифікацію валентності розподільчої інфраструктури доцільно провести на двох рівнях: перший рівень – встановлення прогнозованості показників енергетичного споживання в Україні за основними статистичними показниками, це уможливить виявити загальні тенденції розвитку енергосектору, оскільки обсяги енергоспоживання відбуваються через розподільчу інфраструктуру. Гіпотеза щодо виділеного нами першого рівня аналітико-статистичного дослідження: високий рівень прогнозної результативності енергоспоживання за секторальною спеціалізацією є індикатором розвитку енергетичної інфраструктури в контексті підвищення конкурентоспроможності як окремих суб'єктів енергоринку, так і економіки країни загалом. Другий рівень – техніко-економічні показники функціонування розподільчих мереж: електричні навантаження за днями режимних замірів, витрати електроенергії на її передачу, надійність роботи електромереж, виконання інвестиційних програм та ремонтних проектів. Гіпотеза: прогнозованість другого рівня дослідження вказує на дисбаланси у політиці розвитку державних, приватних підприємств, територіальних громад та імплементації вимог Четвертого Енергетичного пакету у частині підключення роздрібного споживача/постачальника до мереж та створення конкурентних умов щодо продажу згенерованої електроенергії енергопостачальним компаніям.

Динаміка енергоспоживання за секторальною класифікацією з 2011 р. по 2016 р. має спадний тренд (рис. 1), разом з цим прогнозованість за споживачами електроенергії є високою (коефіцієнт детермінації знаходиться в межах $R^2 = 0,4681 - 0,9004$), що відповідає середньому та високому рівню прогнозної результативності сценаріїв розвитку.

Так, споживання електроенергії (брутто) $y = -1363,8x^2 + 3385,9x + 156710$ з коефіцієнтом детермінації $R^2 = 0,9004$ та споживання електроенергії (нетто) $y = -1387,3x^2 + 5497,2x + 132220$, $R^2 = 0,8415$ є прогнозованими показниками. Енергоспоживання у промисловості – $y = -542,32x^2 + 185,25x + 66389$, $R^2 = 0,879$ ідентифікує високу інвестиційну привабливість у розвиток трансформаторних підстанцій промислового призначення. Такого ж рівня прогнозованість енергоспоживання у секторі транспорту – $y = 345,55x^2 - 2939,7x + 12196$, $R^2 = 0,8924$, що відповідно має високий потенціал розвитку електротранспорту міського та міжміського призначення з розвинутою мережею ліній електропередач та підстанцій. Енергоспоживання населенням є інвестиційно привабливим сектором: $y = -508,84x^2 + 3854,2x + 30804$, $R^2 = 0,8819$, оскільки є прогнозним показником і водночас перетинається з політикою енергоефективності та зеленої генерації. Показниками з середнім рівнем

прогнозованості є інші непромислові споживачі – $y = -1034,2x^2 + 6776,7x + 1543$, $R^2 = 0,5672$; комунально-побутові споживачі $y = 293,95x^2 - 2198,4x + 17950$, $R^2 = 0,4901$ та сільгоспспоживачі $y = -1,0893x^2 + 56,054x + 3152$, $R^2 = 0,4681$.

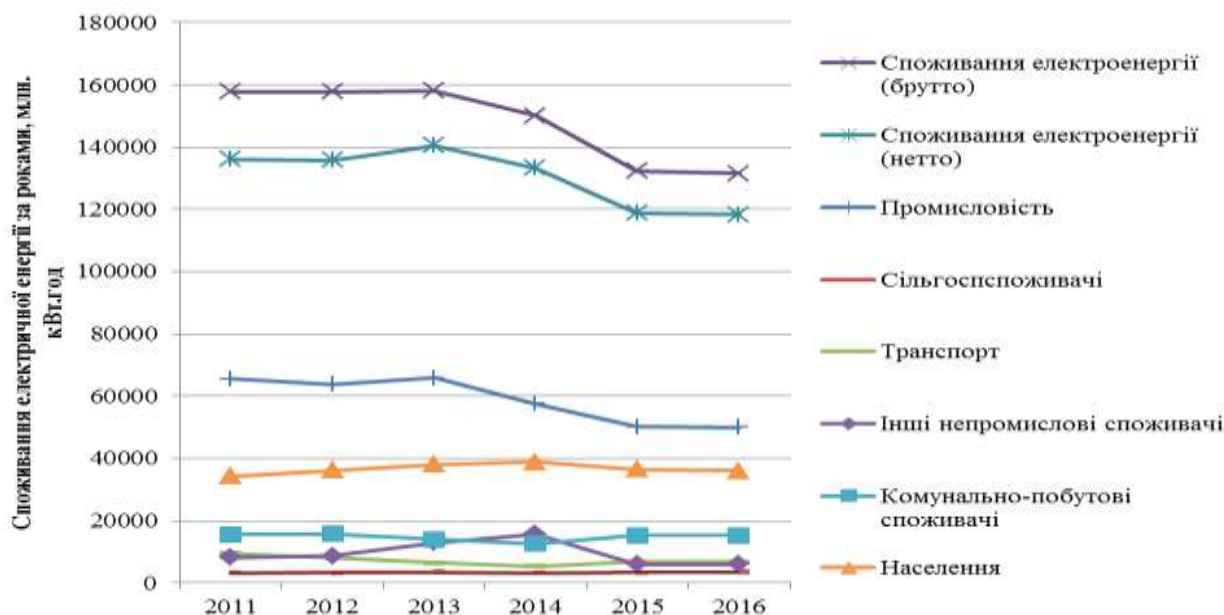

Рис. 1. Динаміка споживання електроенергії в Україні

Джерело: складено автором на основі даних [10; 11]

Загалом, оцінювання рівня енергоспоживання за секторальною класифікацією ідентифікувало високу прогнозу результативність енергоспоживання, що є якісною основою при формуванні довгострокових сценаріїв розвитку енергетичних підприємств.

Динаміка енергоспоживання за підприємствами енергетики в динаміці з 2011 р. по 2015 р. є основою для проведення регресійного аналізу з ціллю визначення рівня прогнозу результативності підприємств енергетичного сектору (табл. 1). Побудова рейтингу енергопостачальних підприємств за прогнозованістю енергоспоживання необхідна для відповідності мережевому кодексу про оперативне і календарне планування ENTSO-E, вимогам якого Україна зобов'язана відповідати за умовами Третього Енергетичного пакету. Урахування даного показника в довгостроковому плані розвитку підприємств енергетики забезпечить підготовку належних прогнозів балансової надійності мережних систем та підтримає рівновагу всіх стейкхолдерів енергетичного ринку України та Європейського Союзу.

Таблиця 1

Рейтинг енергетичних підприємств за прогнозованістю показника енергоспоживання 2011-2015 рр.

№	Енергетичне підприємство	№	Енергетичне підприємство
1	ВАТ «Запоріжжяобленерго»	15	ДП «Регіональні електричні мережі»
2	ВАТ «Тернопільобленерго»	16	ПАТ «Київенерго»
3	АК «Харківобленерго»	17	ПАТ «Миколаївобленерго»
4	ПАТ «Волиньобленерго»	18	ПАТ «Київобленерго»
5	ПАТ «Прикарпаттяобленерго»	19	ПАТ «Полтаваобленерго»
6	ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго»	20	ПАТ «ДТЕК «ПЕМ-Енерговугілля»
7	ПАТ "ЕК «Чернівціобленерго»	21	ПАТ «Хмельницькобленерго»
8	ПАТ «Чернігівобленерго»	22	ПАТ «Черкасиобленерго»
9	ПАТ «Львівобленерго»	23	ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»
10	ПАТ «Сумиобленерго»	24	ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»
11	ТОВ ДТЕК «Високовольтні мережі»	25	ПАТ «Вінницяобленерго»
12	ПАТ «ЕК Житомиробленерго»	26	ПАТ «Кіровоградобленерго»
13	ПАТ «Закарпаттяобленерго»	27	ПАТ «Херсонобленерго»
14	ПАТ «Рівнеобленерго»	28	ПАТ «Одесаобленерго»

Джерело: згруповано автором на основі власних розрахунків

Непрогнозованим є енергоспоживання ПАТ «Кіровоградобленерго», ПАТ «Херсонобленерго» та ПАТ «Одесаобленерго» з відповідними коефіцієнтами варіації 0,5531; 0,5529 та 0,4478 (рис. 2). Критичний рівень прогнозованості має ПАТ «Вінницяобленерго» $R^2 = 0,6035$, який засвідчує про стохастичну невизначеність при формуванні сценаріїв розвитку підприємства, що характеризується надмірністю проміжних розрахунків при ранжуванні стратегій організаційного розвитку енергопідприємства.

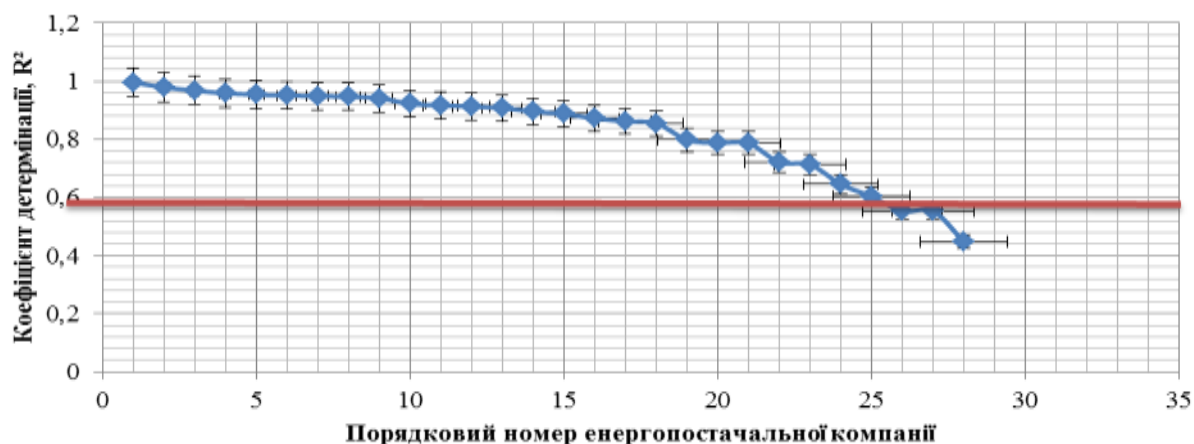

Рис. 2. Рівень прогнозової результативності підприємств енергетики за показником споживання електричної енергії

Джерело: розраховано автором на основі статистичних даних [12, с. 8]

Отже, перевірка першої гіпотези щодо високого рівня інвестиційної привабливості мережевої інфраструктури енергосистеми України є можливою, оскільки більшість проаналізованих статистичних показників (із урахуванням відносної похибки вимірювання рисунок 2) є прогнозованими. Зазначені статистичні дані доцільно використовувати при складанні плану генерації та постачання електроенергії кінцевим споживачам енергетичного ринку.

Техніко-економічні показники другого рівня аналітико-статистичного дослідження факторів зовнішнього середовища впливу на енергетичні підприємства є індикаторами організаційного розвитку суб'єктів енергоринку. Виділення бізнес-сегменту «розподільчі мережі» є перспективним напрямом розвитку енергетичних підприємств. Визначимо рівень прогнозованості виділених нами показників даного рівня.

Електричні навантаження за днями режимних замірів за мінімального навантаження є прогнозованими за 19 енергетичними підприємствами, а максимального за 20 відповідно (рис. 3). Проте, ідентифіковано значні розриви між рівнем прогнозованості максимального/мінімального електричного навантаження у 16 енергетичних підприємствах, що є негативним фактором впливу на формування збалансованих сценаріїв розвитку. Підприємства 27, 28 характеризуються непрогнозованістю, що водночас унеможливорює прогнозування експорту електроенергії з південних областей України.

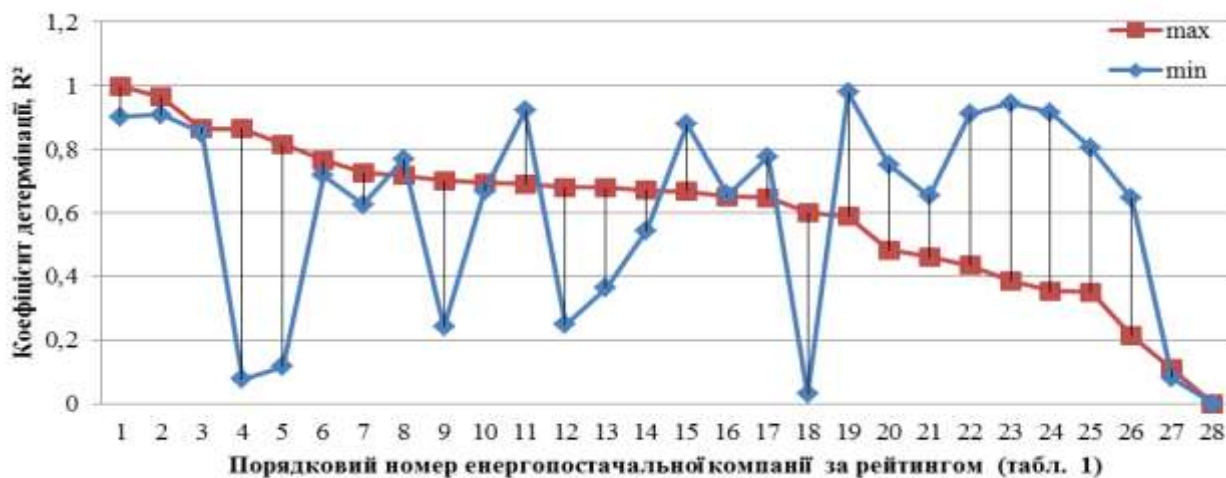

Рис. 3. Рівень прогнозованості електричних навантажень режимні дні

Джерело: розраховано автором на основі даних [12, с. 9-10]

Витрати електричної енергії на її передачу є прогнозованим показником для переважної кількості сформованої вибірки енергопостачальних компаній (рис. 4). ПАТ «Черкасиобленерго» є непрогнозованим витрати. Загалом, енергопостачальні компанії для зменшення витрат електричної енергії при її передачі формують програми технічного переоснащення та реконструкції електромереж.

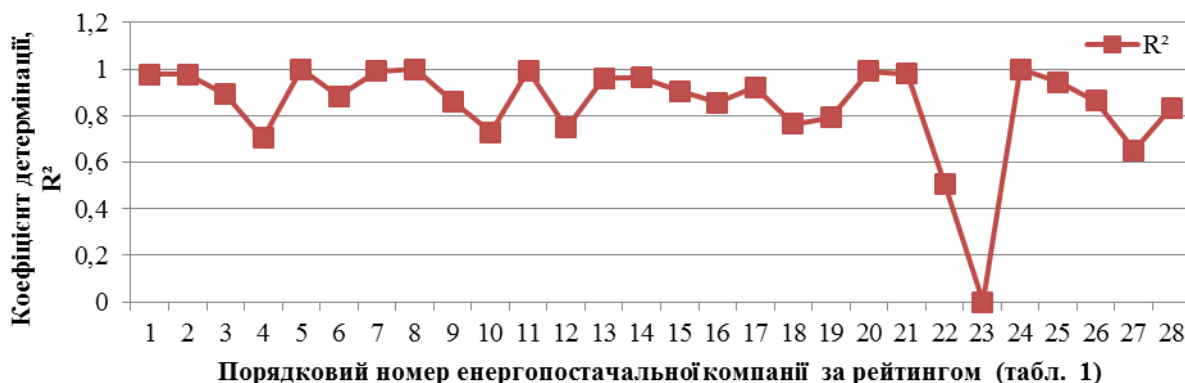

Рис. 4. Рівень прогнозованості витрат на передачу електроенергії

Джерело: розраховано автором на основі даних [12, с. 12-14]

Отже, аналіз техніко-економічних показників розвитку підприємств енергетичного сектора уможливив підтвердження другої гіпотези щодо забезпечення високого рівня прогнозованості показників другого рівня і є основою виконання директив 2009/72/ЄС, 2009/73/ЄС, 2010/30/ЄС, 2012/27/ЄС, 2009/28/ЄС, 2010/75/ЄС та інших [13; 14].

Ефективність реалізації стратегій організаційного розвитку енергетичних підприємств у частині розподільних мереж вимірюватиметься такими результатами:

- покращення надійності електропостачання споживачів;
- покращення соціально-економічного добробуту населення;
- зменшення витрат електричної енергії;
- підтримка інтеграції ВДЕ;
- збільшення запасу експлуатаційної безпеки мереж [12, с. 100].

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, результати проведеного дослідження підтверджують значимість прогнозованості основних показників розвитку розподільчої інфраструктури як базису при формуванні стратегії організаційного розвитку енергетичних підприємств України. Ідентифікація рівня прогнозованості показників організаційного розвитку на основі двох рівнів ієрархії енергетичної системи у відношенні до розподільчої інфраструктури уможлиблює виявлення секторальних проблем, що здійснюватимуть вплив на діяльність енергетичних підприємств у майбутньому: невідповідність програм регіонального розвитку темпам як міжнародного, так і національного розвитку економіки у сфері енергетики не дає змоги сформувати оптимізований пакет стратегічних альтернатив. Стратегічні альтернативи як сценарії розвитку певних сфер діяльності енергетичного підприємства у кінцевому рахунку формують загальну (корпоративну) стратегію, ефективність реалізації якої певним чином знаходиться в кореляційній залежності від похибки проміжних розрахунків на етапі прогнозування показників техніко-економічного рівнів розвитку розподільчих мереж. Відсутність тренду більшості показників другого рівня є індикатором недосконалості конфігурації схеми мережі. Враховуючи інтеграційні процеси української енергетичної системи в європейську та підготовку до підписання угоди щодо включення до ENTSO-E у червні 2017 р., перед учасниками енергетичного ринку України виникла необхідність оптимізації управління перетоками електроенергії різних джерел генерації, що можлива через інтеграцію в систему управління інтелектуальних технологій Smart Grid.

У рамках проведеного дослідження встановлено, що розробка аналітичного інструментарію щодо відбору якісних та кількісних показників організаційного розвитку енергетичних підприємств при формуванні стратегії учасників енергетичного ринку є недостатньо вивченими і потребують подальших досліджень.

Література

1. Енергетична стратегія України на період до 2030 р. Схвалено Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 1071 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0002120-13>

2. Суходоля О.М. Захист енергетичної інфраструктури: аналіз української законодавчої бази. Аналітична записка [Електронний ресурс] / О.М. Суходоля. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1568/>

3. Бараннік В.О. Екологічна складова енергетичної безпеки: нові глобальні вимоги та завдання для України / В.О. Бараннік // Національна безпека. – 2016. – № 37. – С. 1–18.
4. Воропай Н.И. Интеллектуальные электроэнергетические системы: концепция, состояние, перспективы / Н.И. Воропай // Автоматизация и ИТ в энергетике. – 2011. – № 3(20). – С. 11–16.
5. Diachuk O., Podolets R., Chepeliev M. // *Economic Cybernetics*. – 2014. – №. 1-3 (85-87). – С. 37-49.
6. Подолець Р.З. Стратегічне планування у паливно-енергетичному комплексі на базі моделі "TIMES-Україна": наук. доп. / Р.З. Подолець, О.А. Дячук; НАН України; Ін-т екон.та прогнозув. – К., 2011. – 150 с.
7. Дячук О. Практичне використання MARKAL/TIMES моделей для моделювання, прогнозування та аналізу розвитку енергетичних систем / О. Дячук // Економічний аналіз. – 2013. – №. 12 (1). – С. 98-103.
8. Серебренніков Б.С. Моделювання сценаріїв довгострокового розвитку генеруючих потужностей Об'єднаної енергетичної системи України з урахуванням надійності її функціонування / Серебренніков Б.С., Подолець Р.З., Дячук О.А. // Сталий розвиток – ХХІ століття: управління, технології, моделі. Дискусії 2015: кол. моногр. / за наук. ред. проф. Хлобистова Є.В. – Черкаси, 2015. – С. 411–423.
9. Стельмашук А.М. Фінансовий стан - основа економічної безпеки підприємства / А.М. Стельмашук // Інноваційна економіка. – 2012. – № 10. – С. 61-65.
10. Офіційний сайт Міністерства енергетики та вугільної промисловості України [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://mpe.kmu.gov.ua>
11. Аналіз споживання електричної енергії в Україні за 2016 рік (без урахування АР Крим, м. Севастополя та територій Донецької і Луганської областей, непідконтрольних українській владі) / ДЕРЖЕНЕРГОНАГЛЯД // [Електронний ресурс], 2016. – Режим доступу: <https://den.energy.gov.ua/main-active/rezhimi-spozhyvannya-elektrichnoji-energiji/666-analiz-spozhyvannia-elektrychnoi-enerhii-v-ukraini-za-2016-rik-bez-urakhuvannia-ar-krym-m-sevastopolia-ta-terytorii-donetskoi-i-luhanskoi-oblastei-nepidkontrolnykh-ukrainskii-vladi>
12. План розвитку розподільних електричних мереж на 2016- 2025 роки, розроблений у контексті заходів щодо реалізації положень Закону України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» / Міністерство енергетики та вугільної промисловості України. – 2015 р. – Т.1. – 67 с.
13. Дослідження ринку електроенергії в Україні: реалії та перспективи / ГО «Публічний аудит»: Суб'єкти природніх монополій України. – 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://publicaudit.com.ua/reports-on-audit/doslidzennya-runky-elektroenergii-v-ukraini-realii-ta-perspektyvy/>
14. Основні положення енергетичних стратегій та програм Європейського Союзу щодо розвитку енергетичної сфери в умовах формування загальноєвропейського ринку електроенергії / МІНЕНЕРГОВУГІЛЛЯ УКРАЇНИ, відокремлений підрозділ «НАУКОВО-ПРОЕКТНИЙ ЦЕНТР РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНANOЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ» ДП «НЕК «УКРЕНЕРГО» (НПЦР ОЕС України) // НПЦР, Київ, № 05/2017, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.energy/wp-content/uploads/2017/05/2.-Energetychni-Strategiyi-YES.pdf>

References

1. Cabinet of Ministers of Ukraine (2013), "Energy strategy of Ukraine for the period until 2030", Approved by the Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated July 24, 2013 № 1071, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0002120-13> access date May 25, 2017)
2. Sukhodolyia, O.M. (2016), "Protecting Energy Infrastructure: An Analysis of the Ukrainian Legislative Framework", *Analitychna zapyska*, available at: <http://www.niss.gov.ua/articles/1568/> (access date May 25, 2017).
3. Barannik, V.O. (2016), "Environmental component of energy security: new global requirements and challenges for Ukraine", *Natsionalna bezpeka*, no. 37, pp. 1–18.
4. Voropay, N.I. (2011), "Intelligent Electric Power Systems: Concept, Condition, Prospects", *Avtomatizatsiya i IT v energetike*, no. 3(20), pp. 11–16.
5. Diachuk, O., Podolets, R. and Chepeliev, M. (2014). "An integrated approach to ukrainian energy system development modelling", *Economic Cybernetics*, no.1-3 (85-87), pp. 37-49.
6. Podolets, R.Z. and Diachuk, O. (2011), *Strategichne planuvannya u palyvno-enerhetychnomu kompleksi na bazi modeli "TIMES-Ukraina"* [Strategic planning in fuel and energy complex based on the model "TIMES-Ukraine"], nauk. dop., Ін-т економіки та прогнозування, Kyiv, Ukraine, 150 p.
7. Diachuk, O. (2013), "Practical use of MARKAL/TIMES models for modeling, forecasting and analysis of energy systems development", *Ekonomichniy analiz*, no. 12 (1), pp. 98-103.
8. Serebrennikov, B.S., Podolets, R.Z. and Diachuk, O. (2015), *Modeliuvannya scenariiv dovhostrokovoho rozvytku heneruiuchykh potuzhnosti Obiednanoi enerhetychnoi systemy Ukrainy z urakhuvanniam nadiinosti yii funktsionuvannia* [Modeling scenarios of long-term development of generating

capacities of the United Energy System of Ukraine taking into account the reliability of its functioning], *Stalyi rozvytok – XXI stolittia: upravlinnia, tehnolohii, modeli. Diskusii* 2015. kol. monogr. za nauk. red. prof. Khlobystova Ye.V., Cherkasy, Ukraine, pp. 411–423.

9. Stelmashshuk, A.M. (2012), "Financial condition - the basis of economic security of the enterprise", *Innovatsiina ekonomika*, no. 10, pp. 61-65.

10. Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine, available at: <http://mpe.kmu.gov.ua> (access date May 25, 2017).

11. State Inspector of Ukraine for Energy Supervision (2016), "Analysis of electricity consumption in Ukraine for 2016 (excluding Crimea, Sevastopol and the Donetsk and Luhansk oblasts, which are not controlled by the Ukrainian authorities)", available at: <https://den.energy.gov.ua/main-active/rezhimi-spozhyvannya-elektrichnoji-energiji/666-analiz-spozhyvannya-elektrychnoi-enerhii-v-ukraini-za-2016-rik-bez-urakhuvannya-ar-krym-m-sevastopolia-ta-terytorii-donetskoi-i-luhanskoi-oblastei-nepidkontrolnykh-ukrainskii-vladi> (access date May 25, 2017).

12. Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine (2015), The plan for the development of distributive electric networks for 2016-2025 is developed in the context of measures to implement the provisions of the Law of Ukraine "On the principles of functioning of the Ukrainian electricity market", vol.1, 67 p.

13. NGO "Public Audit" (2015), Electricity Market Research in Ukraine: Realities and Prospects, available at: <http://publicaudit.com.ua/reports-on-audit/doslidgennya-runky-elektroenergii-v-ukraini-realii-ta-perspektyvy/> (access date May 5, 2017).

14. Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine (2017), "The main provisions of the energy strategies and programs of the European Union on the development of the energy sector in the context of the creation of a pan-European electricity market", available at: <https://ua.energy/wp-content/uploads/2017/05/2.-Energetychni-Strategiyi-YES.pdf> (access date May 25, 2017).

Рецензент : д.е.н., професор Національного університету
«Львівська політехніка» О.Є. Кузьмін

УДК 330.341.424:631.11(091)

Волощук Ю.О.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки,
підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Подільський державний аграрно-технічний університет

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ НЕОІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Voloshchuk Yu.O.,
cand.sc.(econ.), assistant professor at the department
of economics, business, trade and exchange activities,
State Agrarian and Engineering University in Podilla

THE MAIN AREAS OF NEO-INDUSTRIALIZATION FOR THE DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

Постановка проблеми. Українська економіка в останні роки проходила трансформаційні зміни різного характеру, в основному всі вони мали негативні наслідки для всіх галузей економіки і для аграрно-промислової сфери зокрема. В економіці країни відбувалась протягом десятків років масштабна деградація структури з збільшенням ваги ресурсо- та матеріаломістких виробництв та зменшення частки інвестиційно-прибавливих галузей та підгалузей [1, с. 7].

Тож важливим є формулювання напрямів виходу сільського господарства з кризової ситуації з огляду на перспективні напрями розвитку промисловості на основі застосування ідей неоіндустріалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні українські дослідники визначають важливість впровадження інновацій, нововведень, зростання конкурентоспроможності, накопичення ресурсів стратегічного та інноваційного характеру і окреслюють це поняттям розвитку, що проходить через зміни задля всеохоплюючого врахування потреб сучасного та майбутнього поколінь. Вказаними